

Bu gün dünya siyasətində beynəlxalq hüquq yox, riyakarlıq, ikili standartlar hökm sürür

VƏTƏNƏ XƏYANƏTİ "AVROPA DƏYƏRLƏRİNƏ SƏDAQƏT" ADI ALTINDA MÜDAFİƏ EDƏN BEYNƏLXALQ HÜQUQ MÜDAFİƏ TƏŞKİLATLARINA DƏSTƏK OLAN DAXİLİ ÜNSÜRLƏR HƏR HALDA İCTİMAİ QINAĞIN ƏN BÖYÜK CƏZA OLDUĞUNUN FƏRQİNDƏDİRLƏR

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin bu fikirlərini bir daha xatırlatmaq istər ölkə daxilində, istərsə də xaricində aparılan qərəzli təbliğatın əsasında hansı amillərin dəyərli olduğunu bir daha diqqətə çatdırmış olarıq: "Azərbaycanda bütün azadlıqlar təmin edilib. Azərbaycanda azad cəmiyyət formalaşmışdır. Hər kəs azaddır. Azad mətbuat təmin edilib. İnternetə heç bir məhdudiyət qoyulmur, azad internet var. Sərbəst toplaşmaq azadlığı təmin edilib. Vəcdən, din azadlığı bezi ölkələrdən fərqli olaraq tam şəkildə təmin edilmişdir. Ancaq bizi ittiham etmək istəyən dairələrin öz ölkələrindəki vəziyyətə baxın. Avropanın mərkəzində yüzlərlə nümayişçi döyülərək, söyülərək həbs edilmişdir. Başqa yerlərdə insanlar boğularaq, güllələnməyə ötürülmüşlər. Heç kim də buna görə məsuliyyət daşımır. Haradadır o qeyri-hökumət təşkilatları ki, bizi ittiham edirlər? Niyə susurlar? Niyə öz səslərini ucaltmırlar? Niyə o ölkələri ittiham etmirlər? Cürətlərini çatırmır? Yoxsa ki, bu, ikili standartlar siyasətidir? Yəqin ki, hər ikisidir. Nə üçün beynəlxalq qurumlar bəyanatlar yayırlar, vermirlər? Nə üçün qətnamələr qəbul etmirlər? Bax bu suallara cavab almaq çox çətindir. Mən həm xarici həmkarlarımla, həm beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri ilə çoxsaylı görüşlərimdə bu sualları açıq şəkildə onların üzünə deyərək verirəm. Bəlkə buna görə də Azərbaycana qarşı təzyiqlər daha da kəskinləşir. Əfsuslar olsun ki, bu gün dünya siyasətində beynəlxalq hüquq yox, riyakarlıq, ikili standartlar, ayrı-seçkilik, irqçilik, islamofobiya, ksenofobiya hökm sürür. Budur bugünkü reallıqlar. Ona görə biz buna hazır olmaliyq və biz hazırıq. Biz ölkəmizi gücləndiririk, ölkəmizi inkişaf etdiririk." Cənab İlham Əliyev bu reallığı da diqqətə çatdırır ki, Azərbaycan bu gün dünya üçün əhəmiyyətli ölkəyə çevrilmişdir. Azərbaycanı beynəlxalq aləmdə dəstəkləyən ölkələrin sayı durmadan artır. Ölkəmizin 155 dövlət in dəstəyini qazanaraq dünyanın ən mötəbər qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-dəimi üzv seçilməsi önə çəkən ölkə Prezidenti bu fonda bildirir: "Qoy bizi ittiham etməyə çalışan ölkələr 155 ölkənin dəstəyi ilə seçilsinlər, görək necə seçilir. Bax budur reallıq. Ona görə, əlbəttə ki, Azərbaycan xalqını bu ədalətsizlik, ikili standartlar siyasəti, riyakarlıq və siyasi mədəniyyətsizlik üzür. Ancaq bu, bizim iradəmizə heç vaxt təsir edə bilməz."

Bu fikri təkrarən qeyd etməyə məcburuq ki, beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər, eyni zamanda seçkilər ərafəsində daxili bədxahlığımızda bir "canlanma" müşahidə olunur. Bu "fəallıq" onların xarici dairələrin ssenarilərinin icrası istiqamətində daha aydın sezilir. Azərbaycanın Avropadan "çəkini" bildiren və tabeliklərində olan mətbu orqanlarda mənsəyə çıxaran ünsürlərə dövlətimizin siyasətində müstəqil olduğunu, heç bir qüvvənin diktəsi ilə oturu durmadığını xatırlatmaq istərdik. Xarici anti-azərbaycan qüvvələrin əllərində oynanmışa çevrilən daxili bədxahlığımız öz maraqlarına və sifarişlərə uyğun olaraq ölkə reallıqlarına qara

eynəkdən baxsalar da yalanın həqiqət üzərində qələbəsinin mümkünsüzlüyündən xəbərsiz deyillər. Hazırda Qər və Avropa dövlətlərində cərəyan edən proseslər, demokratiyanın prinsiplərinin hansı səviyyədə "qorunması" məlum olaylardır. Özlərini zəifliklərindən seçkiləri boykot etdiklərinə görə "real müxalifət" adlandırılan ünsürlərin Avropa Parlamentinin özləri tərəfindən hazırlanan qətnaməsini, eyni zamanda ATƏT-in seçkilərə müşahidəçi göndərməyəcəyini əsas kimi qəbul edib, ölkədə demokratik ab-havaya kölgə salmaq cəhdləri bir daha onların riyakarlıqlarına işıq salır. Azərbaycan hakimiyyəti ölkədə keçirilən bütün seçki proseslərini izləmək üçün müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla, dövlətlərə müşahidəçi göndərməklə bağlı müraciət edir. Təbii ki, bu da dövlətimizin seçkilərinin tam demokratik, azad və beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsinə və atılan hər addımın izlənməsinin heç bir problem yaratmadığını nümayiş etdirməsindən irəli gəlir. Seçkilərin nəticələrini beynəlxalq müşahidəçilərin deyil, xalqın iradəsi müəyyənləşdirir. Bu baxımdan hansısa təşkilatın öz məqsədinə uyğun addım atması təəccüb doğurmur. Dağıdıcı ünsürlərin və onların tabeliyində olan mətbu orqanların belə qurumların mövqeyini geniş şərh etmələri təbii ki, işbirliklərinə uyğundur.

Bu da sirr deyil ki, özünə umac ova bilməyən başqasına ərişmə kəsmək barədə düşünməklə diqqəti özümdən yayındırmağa səy göstərir. Hər halda bu gün başqalarına "demokratiya dərəsi" keçməyə çalışan dövlətlər, onları təmsil edən təşkilatlar özlərinə diqqət yetirsələr daha yaxşı olar. Demokratiyanın mahiyyətini dərk etməyən, ədalət prinsipini öz maraqlarına uyğun müəyyənləşdirən bir dövlətin, təşkilatın başqasından demokratik dəyərlərə sadıq olmağı tələb etməsi gülünc deyilmi? Çox təəssüflər olsun ki, bezi dövlətlər, qurumlar "demokratiyaya dəstək" adı altında daxili işə müdaxiləni sanki özləri üçün bir fəaliyyət istiqaməti kimi qəbul ediblər. Qarşılıqlı əməkdaşlıq fonunda hər bir ölkənin malik olduğu imkanların, inkişaf strategiyasının öyrənilməsinin dövlətlər, xalqlar arasında inkişafa, tərəqqiyə təsir göstərən addım kimi dəyərləndirsək də, məqsədli şəkildə

müdaxilələrin, cəhdlərin, ən əsası öz gözündə tiri görməyib, başqasında çöp axtarmağın tərəqqiyə heç bir aidiyyəti olmadığını da fərqləndiririk.

Daim qeyd etdiyimiz kimi, bu müdaxilələr o zaman normal qəbul oluna bilər ki, irəli sürülən təkliflər, ideyalar qərəzdən, inkardan uzaq olsun, atılan addımlarda ədalət meyarı qorunsun. Qər "demokratiyaya dəstək" adı altında göstərdiyi səylərin, cızdığı ssenarilərin sonda hansı uğursuzluqlara, faciələrə yol açdığına fərqləndirərsək, düşünürük ki, baş verən olaylardan nəticə çıxaraq, hər bir ölkəyə vahid meyarlarla yanaşar. Bu fikir bu gün beynəlxalq səviyyədə də təsdiq edilir ki, hazırda dünya iqtisadi və maliyyə böhranı ilə yanaşı, beynəlxalq hüquq problemini də yaşayır. Beynəlxalq hüquq normalarının kobud şəkildə pozulması, bu prinsiplərin bütün dövlətlərə eyni şəkildə tətbiq olunmaması dünyanın ikili siyasətinin son həddə çatmasından xəbər verir.

Hər bir məsələnin həllində ikili yanaşmanın yaratdığı problemlərin özünü bürüzə verməsi yeni-yeni faciələrin baş qaldırmasına səbəb olur. Bu gün beynəlxalq problemə çevrilən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinin uzanmasında da bu amilin rolu böyükdür. Münaqişənin həllində vasitəçilik missiyasını yerinə yetirən ATƏT-in Minsk qrupuna həmsədr dövlətlərin işğalçı adı ilə çağırılmaları məsələnin həllinə mənfi təsir göstərə biləcəyini bildirib, bununla da özlərinin işğalçı dövlətə dəstəklərini gizlətdiklərini düşüncələrini diqqətdən kənar qalmır. Amma dəfələrlə bu sual ortaya qoyulur ki, işğalçı adı ilə çağırılırsa, bu halda məsələnin ədalətli həllindən danışmaq mümkündürmü? Beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə məhəl qoymayan Ermənistan bu və ya digər adda maddi və mənəvi dəstək göstərmək öz-özlüyündə məsələnin həlli prosesinin uzanmasına səbəb olur. ABŞ Konqresinin yardımları sırasında Ermənistan böyük diqqət buna bariz nümunədir. Məlumatlara görə, 1992-ci ildən bu günə qədər ABŞ Ermənistan 2 milyard dollardan artıq maliyyə yardımı göstərmişdir. Amma bir məqam unudulur ki, işğalçı ölkənin başına çəkilən bu kimi siqallar onun daha böyük iddialarla yaşa-

masına səbəb olur. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrində erməni işğalçıların qeyd-şərtsiz Azərbaycan torpaqlarından çıxmaları öz əksini tapıb. Lakin işğalçı dövlət BMT qətnamələrinə riayət etmədiyinə görə bu günə qədər heç bir təzyiqlə göstərilir. Amma daxili bədxahlığımız ən mühüm problemimiz olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə, həmçinin münaqişə nəticəsində öz doğma yurd-yuvasından didərgin düşmüş bir milyonda artıq soydaşımızın pozulmuş hüquqlarını arxa plana keçirib, xarici anti-azərbaycan qüvvələrin sifarişlərinin icraçısı kimi uğurlarımızı inkar yolunu tutur, qərəzli şəkildə guya ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının kobud şəkildə pozulduğunu bildirirlər. Bu yalanları fonunda beynəlxalq təşkilatları, dövlətləri Azərbaycan hakimiyyətinə təzyiqlə göstərməyə çalışırlar. Düşünürük ki, bu ünsürlər belə bir tələblə işğalçı dövlətə qarşı çıxış etsəydilər, ictimai fikirdə özləri barədə az da olsa müsbət rəy yaratmış olardılar.

İkili yanaşma demokratik prinsiplərin tətbiqi məsələsində də qəbəri şəkildə özünü bürüzə verir. Araşdırmalar nəticəsində məlum olur ki, bu və ya digər ölkədə ictimai-siyasi durum gərginləşdirilməsinə Qər dairələri tərəfindən göstərilən yardımlar üçün səsləndirilən ən mühüm bəhanə demokratiyanın inkişafı məsələsidir. ABŞ-in "Freedom House", "Amnesty International", "Human Rights Watch" kimi təşkilatlarının Ermənistanə göstərdikləri dəstək hər kəsə məlumdur. Eyni fikirləri ABŞ-in Soros Fondu, Milli Demokratiya İnstitutu haqqında da söyləyə bilərik. Bu kimi hallar bizi bu sual ətrafında da düşünməyə sövq edir: görəsən, Qər ölkələri özlərinə ediləcək bu yardımları normal qəbul edərlərmi? Onda dərhal "insan hüquqlarının müdafiəsi" məsələsini gündəmə gətirər, atılan bu addımları müdaxilə kimi dəyərləndirirlər. Təzad deyilmi? Özlərinə qarşı addım atılarda daxili işə müdaxilə, insan hüquqlarının pozulması kimi dəyərləndirilir, amma başqa ölkələrə qarşı isə demokratiyanın tələbi kimi qiymətləndirilir.

Qeyd etdiyimiz kimi, xarici anti-azərbaycan qüvvələrin əlində oynanmışa çevrilən daxili bədxahlığımızın qısqanclıqdan, qərəzdən

Azərbaycanın ünvanına səsləndirilən fikirləri inhisarlarında olan mətbu orqanlarda geniş müzakirə mövzusunda çevirmələri onların bir daha vətəndaşlıq təəssübkeşliyindən nə qədər uzaq olduqlarını nümayiş etdirir. Həmin mətbu orqanların səhifələrində ancaq və ancaq ölkəmiz əleyhinə yazılar yer tutur. Həmin yazıları oxuduqca bir-biri ilə təzad təşkil edən fikirlər diqqətdən yayınmır. Özlərinin ssenarisi əsasında hazırlanan hesabatlarla dəstək olan anti-azərbaycan mövqeli təşkilatların adını ucadan səsləndirir, amma ölkə daxilində hansısa təşkilatın parlament seçkiləri ilə bağlı reallıqları özündə əks etdirən bəyanatını hakimiyyətin kimlərsən "ümidinə" qalması kimi şərh edirlər. Amma şərhlərində gətirdikləri faktlar onların hansı maraq naminə çalışdıqlarını bir daha ortaya qoyur. Bu baxımdan ki, hüquqi dövlət quruculuğunda qeyri-hökumət təşkilatlarının rolunu önə çəkən dövlətimiz bu sektorun inkişafı istiqamətində davamlı addımlar atır.

Bir məqamı da yada salmaq ki, 2005-ci ilin parlament seçkiləri ərafəsində dövlət başçısının Sərəncamı əsasında 30 faizdən çox maliyyəsinə xaricdən alan qeyri-hökumət təşkilatlarının seçkiləri izləməsinə qoyulan qadağa aradan götürülmüşdür. Bunları unudan, dağıdıcı ünsürlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyətinə dövlət nəzarətinin güclü olduğunu bildirmələri ikrah doğurur. Suda boğulanın saman çöpündən yapıldığı kimi, daxili anti-azərbaycan ünsürlər də ən çirkin yollara əl atmaqdan belə çəkinmir, gündəmə gətirdikləri məsələlərlə özlərinin nə qədər zəif olduqlarını ortaya qoyurlar. Bu kimi şərhləri ilə özləri də bilmədən bu günə qədər dəstəklədikləri beynəlxalq təşkilatların nə qədər maliyyə dəstəyi aldıklarını açıqlayırlar. Onların sərəm düşüncələrinə görə, hansısa təşkilat Azərbaycanın ünvanına xoş söz səsləndirirsə, burada maliyyə dəstəyi qəbulmazdır. Onların bu düşüncələri çətinlik yaratmır. Çünki bütün fəaliyyətləri boyu bu və ya digər xarici dairələrin əlində oynanacaq olub, onların çaldıqları hava ilə oynadıqlarına görə qarşılığında "mükafatlandırılırlar" ki, indi də hər bir addımda bu amilin axtarışına çıxırlar. Atalar əbəs yerə deməyiblər ki, qozbeli qəbir düzəldər. Bu ünsürlərdən vətəndaşlıq təəssübkeşliyini qorumağı gözləməyə dəyərmi? Amma onlar unudurlar ki, bu kimi addımlar simasızlıq, mənəviyyətsizlik, xəyanətkarlıqdır. Azərbaycanda insan hüquqlarının qorunması sahəsində guya ciddi problemlərin olduğunu bildirərək, bunu qeyri-ciddi, əsassız fikirlərlə sübut etməyə çalışan daxili bədxahlığımız hər halda reallığın onların apardıqları təbliğatdan fərqli olduğunu da fərqləndirirlər. Fərziyyələri reallıq kimi qəbul etməklə savadsızlığın göstəricisidir. Vətənə xəyanəti "Avropa dəyərlərinə sədaqət" adı altında müdafiə etməyə qalxan beynəlxalq hüquq təşkilatlarına dəstək olan daxili ünsürlər ictimai qınağın ən böyük cəza olduğunu düşünsələr, bu günə qədər ölkədə keçirilən seçki proseslərində xalqdan aldığları "yox" cavabının səbəbini dərk etmiş olarlar. Amma təəssüflər olsun ki, cəsarətsizlikləri uğursuzluqlarının etirafını mümkünsüz edir.

✍ Yeganə Əliyeva,
"iki sahil"